

Péter Ágnes 1978-ban végzett a Képzőművészeti Főiskola szobrász szakán. Művészete igazán azonban csak a nyolcvanas évek közepén teljesedett ki, ekkorra vált karakteressé kifejezőmódja, és lett rá meghatározó motívumára, a fokozatosan vékonyodó, tűhegyes oszlopra.

Ha egy pillantást vetünk az elmúlt évtized szobrászatára, megállapíthatjuk; hogy igen sokszínű volt, számos irányzat együttélése jellemezte. Még mindig meghatározó volt a jó évtizeddel korábban debütáló újkonstruktivista-minimal artos irányzat, melyet azonban ebben az időszakban már a Csiky-iskola második generációjának (Friedrich Ferenc, Klicsu Lajos) tagjai képviseltek. Az évtized közepétől velük párhuzamosan dolgoznak az újkonstruktivizmussal teljesen ellentétes - színes, expresszív, archaizáló new wave szobrászok, Chesslay György és Mata Áttila. Ugyan csak ebben az etapban kezdenek fellépni közösen a Samu Géza vezette Fáskör Huber András, Orosz Péter, Varga Géza Ferenc tagjai. Szintén ez időben indul az ötvenes évek rekvizitumait felhasználó, egyéni, ironikus kerámiaplasztikákat készítő installáció művész, Kicsiny Balázs, továbbá a klasszikus orosz konstruktivista hagyományokhoz kapcsolódó, a szerkezetes formákat antropomorfokkal ötvöző Gaál Tamás pályája.

Péter Ágnes szobrászata jól demonstrálja a honi művészetünkben közkedvelt, meghatározó konstruktivista kifejezőmód átalakulását - átértékelődését: a minimal és a geometrikus elemekre - kockákra és derékszögekre - épülő kifejezőmód elsorvadását, illetve az installációs effektusokat és a szerkezetet hangsúlyozó, formalilag gazdagabb alkotásmód kiteljesedését. Péter Ágnes kifejezőmódjában mindez úgy jelentkezik, hogy megtartja kompozícióiban a hangsúlyos szerkezeti elemeket, de kerüli a derékszögeket, megmozgatja a felületeket úgy, hogy gyűri az anyagot, továbbá a térben építkezik.

Legszemléletesebben azonban úgy tudnánk bemutatni szobrászatát ha alaposabban megismerkednénk néhány alkotásával. Siklóson készítette 1986-ban két és fél méter magas sómáz kerámia-plasztikáját, mely több kisebb-nagyobb, földből kinövő, fokozatosan elvékonyodó oszlopból áll. Ez az environment sajátos formaritmusán túl a sómáz színezte felületekre épül, ezek adják meg a plasztika karakterét. A sómáz olyan technikai eljárás, melynél a tűz járása befolyásolja a máz színét és vastagságát. Ebben az égetési folyamatban igen jelentős szerepe van a véletlennek, e technikával nem kivitelezhető két egyforma alkotás.

A mű mely a pécsi Kerámia Biennálén is szerepelt, Péter Ágnes munkáinak egyik prototípusa. Ha tüzetesebben szemre vételezzük, akkor megfigyelhetjük, hogy az alacsonyabb és magasabb tűhegyes oszlopok négyzetes formában rendezettek, és alacsony, kör alakú fal védi őket. Olyanok ezek a rétegesen felrakott kerámianyársak, mint a fordított, felfelé növekvő cseppek. A plasztika teljesen belesimul környezetébe, a természetbe, mint valami archaikus oltár vagy történelem előtti kultushely.

A FényX (1992 címetviselő monumentum Győrben született. Ezen alkotásnak is a központi eleme egy körrel megerősített kereszt talapzatnak a közepéből kinövő két méter negyven centiméter magas, hegyes oszlop. Az egész konstrukció olyan, mint egy tengelyével az ég felé meredő, földre fektetett négyküllős kerék. Sokat lehetne írni a kereszt és a kör teljességre utaló szimbolikus jelentéséről, és az elvékonyodó forma az oszlop eget összekötő vagy prózaibb, útkijelölő szerepéről. E szobornak és bemutatott társainak van bizonyos kozmikus jelentésük, de emellett megidézik a konkrét hétköznapi, ipari tárgyakat is. Péter Ágnes szobrászata itt lép túl a hagyományos újkonstruktív minimal alkotásmódon, ugyanis az ő plasztikái nem csak az anyag felületének a szépségét, ipari jellegét vagy a konstrukciót demonstráló plasztikák, mint mondjuk Csiky Tibor vagy Bohus Zohán munkái, hanem mítikus objektumok is, és ebben az értelemben már a posztmodern kor szülöttei.

Az ezredvég szobrászainak programja bizonyos tekintetben minimal program. Péter Ágnes is kevés motívummal dolgozik, de e néhány formával és anyaggal, acéllal, vassal, ólommal stb., egyszerre titokzatos és természet fölöttire is utaló alkotásokat hoz létre, így lép túl a hagyományos, újkonstruktivista szobrászaton.

Lóska Lajos